

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.

Unnepe és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyiltér soronként 40 fillér.

Rossz kiegyezés.

Kolozsvár, jan. 18.

„Bécs, január 16. Az első ítélet, mely Körber nyilatkozata után képviselői körökben kialakult, abban fejezte ki, hogy ha nem voltak is attól épen elragadtatva, mindenesetre elismerték, hogy a kormány a korábbiakhoz képest Magyarország részéről engedményeket ért el...”

„Az állategészségügyi egyezmény megváltoztatását elég jónak tartják, noha nem várják tőle a gyakorlati intézkedések lényeges változását...”

„... Megelégedéssel fogadták a Magyarországon levő osztrák bizomnányi rakttárak megadóztatásának megszüntetését...”

(b.) Ezeket sürgőznizik a „Pester Lloyd”-nak Bécsből. Ha a magyar közvélemény netán elkábult volna a Széll Kálmán kiegyezési nyilatkozatától, ez a vélemény az a hiedeg zuhany lehet, mely fölrázza kábultságából. Mert ez az ellenség véleménye. Ha a magyar közvélemény netán elvakult volna attól a magnéziával megvilágított képtől, melyet Széll Kálmán vetített eléje, ez a vélemény az okos megfontolás napsugártól világított képét tárja föl. Mert ez az osztrákok véleménye.

Hányszor, de hányszor nem mondotta el Széll Kálmán, hogy a kiegyezésben a magyar közgazdasági érdekek egyetemet meg fogja védeni. Számtalanszor, alkalommal és alkalom nélkül, önértetesen és pathetikusan ütött mellére ez a mi miniszterelnökünk, aki úgy látszik inkább Münchhausen bárótól tanult, mint Deák Ferenctől, — hogy ő ez ország érdekeinek legelső őre. Szállóigóvé lett, hogy nem állhat fönn olyan kormány, mely a Bánffy-Badeni kiegyezésnél rosszabbat csináljon, hogy nem lenne kapható olyan többség, mely egy ilyen kiegyezést megszavazzon. És most elő mer mégis állni egy kormány, mely nemcsak a Bánffy-Badeni, de még a jelenlegi kiegyezésnél is rosszabbat terjeszt elő. És most kapható volt mégis egy többség, mely tapsolt a magyar érdekek nyilvánvaló föladatának.

Ezt az egyet: azt, hogy a Széll-féle kiegyezés rossz, rossz-

szabb az eddiginél, rosszabb a Bánffy-félenél, ezt az egyet kétségtelenül meglehetően állapítani a miniszterelnök pénteki nyilatkozatából is s az osztrák képviselői körök véleményéből is. A kiegyezés egész rosszását ma még nem láthatjuk. Hiszen Széll Kálmán nyilatkozata olyan ríktó rongyokkal takarja el a való csunyaságát, hogy meg nem tudjuk ítélni, mi van a rongyok alatt. Mint a fölcicomázott, kendőzött örömlány a keblét, lábikráit, meg a cipőit domborítja ki, hogy hódítsa, úgy Széll Kálmán is kifelé fordította a kiegyezésnek első látásra tetszetős részeit és hallgatásba burkolta azt, ami abban látványos, rossz reánk nézve.

A kiegyezésnek természetszerűen legfontosabb része a vámtarifák. A Széll Kálmán kendőzött nyilatkozatából is lehet látni ennek az elvét. Ez az elv az, hogy a mezőgazdasági termények és állatok fölémelt vámjaival szemben az iparcikkek fölemelt vámjai állanak. Az agrárvámok érdekei ami mezőgazdaságunknak is, az osztráknak is. Az iparvámok előnye az osztrák iparnak, megrontói a mi iparunknak. Ime a mérleg: Ausztria kapott a vámtarifában két olyan előnyt, mely mezőgazdaságának és iparának is kedvez; Magyarország pedig az agrárvámokban kapott előnyöket busán visszafizeti az iparvámok fölémelésének engedélyezésével. A kiegyezés előnyeinek aránya tehát ez: Ausztria 1 + 1 = 2. Magyarország 1 - 1 = 0.

Ez az új kiegyezés tehát Ausztriát megerősíti a mezőgazdaság és az ipar terén is így képesíti arra, hogy az előnyökben nem részesített Magyarországot újabb tíz évre kiszármányolja, iparának fejlődését újabb tíz évre megakassza. És ezzel a negatív eredménytől még önértetesen mert Széll Kálmán előállani. A gyöngeség arroganciája ez, vagy a tudatlanság naivitása. És volt tenyér, mely tapasz verődött össze Magyarország kudarcának kihirdetésénél. — A többség gyávasága ez, vagy a hatalom kiszámított tömjénezése.

A vámtarifának ránk nézve szánalmasan lesújtó elve tehát ez. A részleteket illetőleg Széll Kálmán nyilatkozata után ép oly kevéssé

lehet elindulni, mint a v a k, vagy h a m i s uton járó ember lámpásának fénye után. Fölsorol egy csomó mezőgazdasági vámemelést és nem szól egy szót sem a többi száz és száz cikk irányáról. Fölváratott egy részt az iparvámok emeléséről és hallgatással mellőzött sok száz tarifát. A hol a kivított előnyök kidomborításáról volt szó, ott Széll Kálmán bőbeszédű volt és a hangfestés minden árnyalatát fölhasználta. Mikor a föladvott pozíciókra került a sor, akkor szűkszavú és száraz volt. A dió, meg a mogyoró vámtételeit könyv nélkül tudta, de egyszerre annéziába esett, mikor a nyersanyagok vámjáról kellett volna nyilatkoznia. A sertések kilószám szerinti vámtételeit gyönyörűen fujta; de a vasipar szerinte „fokozottabb védelmet kapott”, a faipar „nagyobb védelemben részesült”, a bőrárak „igen jelentékeny emelésben részesültek”. S ha „nagy” beszédét után fizetett sajtója dihirambusokat zengett is róla, sohse higgye azért a miniszterelnök, hogy még csak a politikai sarlatánság művészetét is elérte.

A kiegyezés másik fontos kiegyezési részénél, az állategészségügyi egyezményénél szintén tett koncessziókat a kormány. Sovány sertésekről és azoknak 8 millió értékű kiviteleről olyan fitymálón beszélt a miniszterelnök, mintha a 8 millió nálunk minden bokorban teremnének. Nem csoda hát, ha az osztrák körökben nagyon is megvannak elégedve a változással. Egy egészen kérdéses előnyért föl kell áldoznunk a meglevő biztosat. Maga Széll is azzal mutatta be az új állategészségügyi egyezményt, hogy „az mindkét félre nézve csak előnyöket tartalmaz”. Eltekintve ennek az állításnak a közismert víszonyok alapján való abszurditásától, nem az e az első kérdés: — de melyik félre nagyobb előnyöket? Nos, az osztrákok megvannak elégedve az ő előnyeikkal s ezzel szemben nálunk csak a Széll Kálmán ábrázata mosolygós.

De a magyar iparnak, ennek a vézna, beteges teremtsének könynyebb elpusztítására az itteni osztrák ipari expozitúrák eddigi megadóztatását is beszüntetik. Még csak ez kellett ennek, a mi ipari kisdudunknak. Széll Kálmán fog

mulni az, ha az osztrákok ezzel az engedménnyel kezükben tíz év alatt anglyalt csinálnak ebből a mi kiéleztetett apróságunkból. De hol lesz már akkor Széll Kálmán!

Tehát ezért a kiegyezésért kellett az országnak annyi izgalmat kiállnia, annyi drága időt elfecsérolnie, annyi drága különvontot fizetnie. Ezért a kiegyezésért, mely rosszabb a Bánffyénál, mely rosszabb az eddiginél is, mely kirugja az ipar lába alól a fejlődés alapját, mely az egész ország fogyasztását mód felett megfogja drágitani — ezért kellett azt az egyezkedési komédiát végigjátszani a kormánynak?

Mondja meg Széll Kálmán, hogy kényszerítették ennek a rossz kiegyezésnek elfogadására és megértjük. Mondja meg, hogy az udvar akaratával, a Körber okosságával szemben ő tehetetlen és inferioris volt és sajnálni fogjuk. Mondja azt, hogy rátóti gazdálkodása és a bécsi utazások elhomályosították szemeit és megzavarták gondolkozó képességében és mi elhisszük neki. Mondjon akármit, beszéljen akár-hogy, mentegesse magát ahogy jól esik; csak önértetesen és öntudatosan azt ne állítsa, hogy megvédte ennek az országnak érdekeit. Mert akkor azt kell hinnünk, hogy tudva és akarva adta föl ezeket az érdekeket.

A cenzura felé.

Horvát rakoncátlankodás.

Kolozsvár, január 17.

A szabadsajtó kivívásának immár ötvenötödik esztendejét írjuk. A dicső márciusi nap vívmányai ma már beleltek magukat e nemzet testébe és lelkébe. A törvényes korlátokon belül joga van mindenkinek gondolatait tetszése szerint kifejezésre juttatni. Nem ismerünk cenzurát, nem ismerünk olyan fajta ellenőrzést, milyen a 48 előtti volt. Szóval, szabad az ut!

Leráztuk azt a nyűgöt, mely tutorság alá helyezte a gondolatot és a hatalom tetszésének vetette alá a vető jogát.

Nemde, most már mindezekről szó sincs, jó magyarom?

Nem üldöznek, nem háborgatnak, nem állítanak tiltó fát a sajtó szabad szárnyalása elé. A hatalom tűrni tartozik, hogy a neki nem tetsző dolgok is nyilvánosságra hozassanak. Nem kell félnünk az os-

tortól, mely lecsap, ha bírálunk, ha kritizálunk, ha írjuk a dudát, magasztaljuk az erényt. Minden szabad! legfölebb utólagosan verik el a port rajtad.

Valósággal mámorba ringat a nagy szabadság és már rettegünk kell, hová fejlődik a drága hon ilyen rózsás viszonyok mellett.

Nemde, minden így van? Ki merne ellent mondani? Talán akadtak ilyenek?

Oh, ti szerencsétlen kételkedők vigyázatok, mert körmeitekre koppintanak. A felsőbbség nem ismer tréfát és vasszigorral szerez érvényt hazánk törvényeinek, alkotmányunk legszabab biztosítékainak.

A sajtószabadságot kimondta az 1848. XVIII. t.-cz. — tehát van sajtószabadság és ezzel szemben hiába hozná fel pl. — hogy magunkról is beszéljünk — az „Ujság” esetét, midőn a törvény sorompói elé állítják egyik cikk íróját azért, mert megszerkedett felháborodni egy, a közvélemény által is megkritizált, feltűnést keltő tényen. Hiába hozná fel, hogy a „Nagyváradi Napló”-t elkobozták, mert kommentárt megszerkedett fűzni az „Ujság” esetéhez.

De tovább megyünk. Ime a legújabb hír.

Rátkai László orsz. képviselő az „utlevél”-űgy tárgyalásánál felszólal a magyar parlamentben is — horobile dictu — azt merészeli követelni, hogy a Horvátországban kiállított utleveleken a horvát nyelv mellett a magyar is kötelező legyen. Ezt a beszédet egyik horvát lap leközi és mi történik?

Mi történhetne más, minthogy ráparancsolnak a rendőrségre:

Eredj szolgám, kobozd el azt a csunya újságot, mely ilyen beszédet mer lenyomatni.

A rendőrség azonnal teljesíti a parancsot és elkobozza a merész lapot.

Hihetetlen, de így történt.

A horvát rendőrség elkoboztat egy olyan beszédet, melyet alkotmányos formák között tartott országgyűlésen mondott el a magyar parlament egy tagja anélkül, hogy az elnök részéről az elmondottak csak a legcsekélyebb megjegyzésben is részesültek volna s a mely beszédet a hivatalos „Budapesti Közlönyben” is szösz szerint lenyomatlatk.

Idáig jutottunk a „jog, törvény és igazság” hármass jelszava alatt zsarnokoskodó kormányunk jóvitából.

Egy magyarfaló horvát rendőr elkobzásra ítélt egy olyan beszédet, melyen a magyar parlament nem talál kivetni valót.

Kokinkinában — vagy Magyarországon vagyunk-e?

TÁRCA.

Az „Uj Tannhäuser” dalaiból.

1.

A vén anyó zöldséget árul...
Oreája ráncos már nagyon...
Szegény! ki tudja hajdanában
Szép volt talán, mint most te, anygádom.

Befű a tűzbe. És a szikrák
Pattognak. Nézi, neveti...
Szívében újra fölragyognak
Egy kéjes éj izzó emlékei.

Megrezzen. Köny pereg le arcán.
Mosolya elshant tova...
— O mond, ugy-e e szőnyű végzet
Mem érhet téged majd utól soha!...

2.

Pedig hiába, megöregszel,
Zaj nélkül, csöndben egyszerűn.
Szemed sugára, csillogása
Elillan, vége, tovatűn.

Mosolyod elhal. Liljom ujjad
Reszketni fog majd, mint a nád...
És nem szeret majd senki, senki,
Kivéve négy-öt unokád.

Szültiszta fényes homlokodra

Ezernyi, sűrű ránc borul...
...Ah, elvirulsz, szerelmem, üdvöm,
Miként a róza elvirul...

3.

Csókolj tehát, a mig az ajkad,
Rózsás, mosolygó, mint a nyár...
Csókolj! szeress! ó mert mögöttünk
A csúf öregség árnya vár.

Ölelj, a mig a véred pezsdül!
A mig az ifjuság hevit!
— Lelkembem én már sirva érzem
A vénség bús gyötrelmeit.

Ölelj! szeress! — a láng kilobban.
Az aggkor ráncosap mostohán
És megsiratjuk perenyi üdvünk,
Mit elmulasztánk ostobán!...

Bíró Arthur.

Levél.

Írta: Hirsch Ödön.

Asszonyom! Az Ön kedvéért leszálok a vezércikk büszke magaslatáról és meghúzódok itt a vonal alatt. Ma nem leszek, égbetűrő tölgyek közt dúló vihar, — csak virágok közt lágyan ringó, illattal játszadozó szellő.

A politika viharos tengerének ádáz harcaiból, Lohengrin sajkáján menekülök az elmélázás csendes tavaira.

Menekülök — Önhöz. Ma nincs vita, csak pletyka. Nincs harc, csak évdés, nincs ostromlás, csupán enyelgés.

Alaposan változott a színjáték. Egyszer, — régen volt, — ifjakoromban, egy obskurus helyen végigéveztem egy látványos darabot. A darab címe volt: „100 mérföldre a tenger alatt.”

Egy új, egy ismeretlen, egy bűbájos világ tárult elém. Szerelmes nymfák, dévajkodó vizileányok kergetőztek, csendes zajjal. Élénkség és olympiai nyugalom. Játék és harc.

A néma lények beszédes mozdulatainak gyönyörű hangversenye. Tengeri délibábok káprázatos képei váltakoztak előtttem. Szép, szőke, isteni bestiák, gunyosan kacagó, zöld szemekkel, nyulózkodtak kéjes karokkal.

Igéret és tagadás; idvezülés és kárhozás, mind benn volt szemük egy villanásában. A poklok angyalai és a mennyek ördögei voltak azok.

Ezek ölekezéséből származhatott a fájó szerelm, a magyar sirva-vigadás és a szatíra nemtője.

Most, hogy először lépek a „vonal” alá, nem tudom hogyan, nem tudom miért, de ez, a régen felejtett kép bukkant fel emlékeim tengeréből.

Olyan utasnak érzem magamat, ki messzi országból, a déli napsugár perzselő

életéből, pontosan érkeztem a holdfény birodalmába.

A holdfény birodalmába, oda, a hol az „Erzsikék” örök-sárga avarjába megfejtetlen módon szerelmes levélkék vegyülnek; oda, a hol az „Ernök” hátgerincszorvasztó lantpengése mellett más-más leányok és asszonyok mindig szépek és elragadóak szoktak lenni.

A „hátgerincszorvasztás” eszembe idéz, egy szegény, nyomorult költőt. A költő német volt és ennél fogva természetesen ki-kergették Németországból.

Akkor már divat volt, a nemzeti gúnuszt zsandárokkal kormányozni.

Ez a költő, ki olyan szépen írt, szerelmében a legdurvább orthografiai hibákat követte el. Gazdagon kiállított élő szerelmi belvederje egy nézett ki, mint egy cselédszerző intézetnek az — irodája.

Csupa szobaleányokkal és marchande de mode-okból állott ki.

Ezek lelkesítették; ezek bugyogtatták fel benne a költészet tiszta forrásait; ezek gyújtották fel poézisének virágait. Ő hozzájuk írta legszebb szonettjeit.

Ő velük osztotta meg a lét édes gyötrelmeit.

A német költő szeimeit is, egy ilyen francia fruska fogta be akkor, amikor elköltözött oda, a hová — legalább addig, a mig Bartha Miklós geniálitása csak a föl-

dön érvényesült — a legutolsó kazár is háborítatlanul bevándorolhat.

Asszonyom! igazán sajnálom az Ur-istent, hogy mennyi birodalmát ezektől a közgazdasági és erkölcsösti pusztító elemektől nem tudja menten tartani.

Ne vegye rossz néven tőlem, hogy erre a tárcaszerű írásra, mit Önnek írok, néhol egy politikai színű pontot teszek.

A megtérés nem olyan könnyű, mint gondolja.

Önök, szép asszonyom, nincsenek bűnei s így nem tudhatja mi a megbánás, nem tudja mi a megtérés. Hát ne ítéljen el keményen.

Az Uristenen is megesik, a mikor nyáron esőt rendez, hogy a felhő egy kis ponton megszakad és keresztülkéklik az ég kárpitja.

Hiába, az ég is csak addig takarózik, a meddig a takarója ér.

En nem vagyok égi test; nem vagyok mennyi szellem, de azért én sem vagyok tökéletes. Velem is megtörténik, hogy az alapindulat kitör koporsójából — a hová egy időre tettem — és földet kéri!

Asszonyom! Én tudom miként csinálják a jó tárcát. Ha akarja, megsugom Önnek. Hát ugy csinálják, mint Isten csinálta az eget. Elővesznek egy nagy semmit és azt megtöltik az ötletek ragyogó csilla-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes izü természetes hashajtószer.

Jogállamban, vagy rendőrállamban?

A hallatlan baszkodás nem szabad megtorlatlanul maradjon. A magyar parlamentnek egész tekintélyével kell közrehatni, hogy e horvát basa egy percig se maradjon tovább állásában.

Ezt elvárjuk s reméljük, hogy óhajunk, melyben minden igaz magyar osztozik, teljesítve is lesz.

Országgyűlés.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, jan. 17.

Micsoda különbség! Tegnap és ma! Tegnap csak egy feketéltetett képviselő-házi úlésterem a honatyi szalonkabináinak tömegétől, ma imitt-amott lélegző egy-egy képviselő. Széll Kálmán is, úgy látszik, nehezebben válik meg ma párnáitól, mert feltüzegegykor sincs bent még a házban. Avagy a kormányparti lapok fáradhatlan hozsanna-szózatát élvezi még ugyancsak fáradhatatlanul a miniszterelnök.

Az egyetlen Lukács László miniszter jelenik meg idejében. De hát neki kell. Mert az 6 törvényjavaslati, a cukorjavaslatok vannak a mai ülés napirendjére tűzve. Két ilyen javaslat van, együttesen tárgyalják őket a ház s címük a következő: »A cukorra vonatkozó törvényhozás tárgyában Brüsszelben 1902. évi március 5-én kötött nemzetközi egyezmény beikellyezéséről szóló javaslat« és »a cukoradóról szóló 1899. évi XVIII. törvények határozmányainak módosításáról és kiegészítéséről szóló törvényjavaslat«.

Hogy az »édes« javaslatokat könnyebben bevegje a ház, Lukács miniszter segítségét is hozott magával: Toepke Alfréd pénzügyi államtitkár, hogy a t. háznak szükség esetén szakszerű felvilágosításokkal szolgáljon.

A képviselőház ülése.

Elnök: Tallián Béla. Az irományok előterjesztése során az elnök bejelenti, hogy az elhunyt Major Ferencz helyébe Trubinyi Jánost választotta meg a ház jegyzőnek.

Elnök: Következik a napirend. Reményi Ambrus előadó üsmerteti a pénzügyi bizottság jelentését a cukorra vonatkozó törvényhozás tárgyában Brüsszelben 1902. március 5-ikén kötött nemzetközi egyezmény beikellyezéséről szóló pénzügyminiszteri javaslatát és elfogadásra ajánlja ezt; valamint a pénzügyminiszter másik törvényjavaslatát is, a cukoradóról szóló 1899. évi XVIII. t. cz. határozmányainak módosításáról és kiegészítéséről. (Helyeslés.)

Rosenberg Gyula: a közgazdasági bizottság jelentését üsmerteti.

Komjáthy Béla: Pártja nevében kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.) Az első kérdés az, hogy a konvenció bizonyosságát tudjuk-e biztosítani, vagy nem. Azok az állapotok, melyeket teremteni akarunk, állandóan lesznek-e, vagy nem. A kormány működéséből kitűnik, hogy mindent elkövet azért, hogy Magyarország önállóságát megakadályozza. Így tehát Ausztriával — sajnos — egyelőre még sokáig kötve vagyunk s így a kérdést e világításban is kell latolgatni. (Halljuk! Halljuk!) Meggyőződés ugyan az, hogy a konvenciót illetőleg nem vagyunk lekötve Ausztriának, mert a brüsszeli konferencián Magyarország önállóan jelentkezett. (Ugy van! a szélsőbalon.) A közönség azonban mindenesetre hatással van a ja-

vaslatra. Az a kérdés már most, miként fog az törvényerőre emelkedni Ausztriában. Micsoda garanciák van nekünk arra, hogy a 14. § alapján a birodalmi gyűlés szankciónál fogja-e odaát és hogy a követendő kormányok is respektálni fogják-e Ausztriában ezt. Szólok már előadt aggályait a pénzügyi bizottságban, melyre a pénzügyminiszter megnyugtatólag válaszolt. De kérdés, hogy Ausztria.

Pozsgay: Mi nem tehetők fel Ausztriáról!

Kubik: Minden.

Komjáthy: Igaza van, minden feltehető, csak jó nem. (Ugy van! a szélsőbalon.) Kérdés, hogy Ausztria beváltja-e ígértét. A brüsszeli konvenciót elfogadja, azért is, mert megsemmisíti az ez irányban fennálló bizonytalanságot és mert az egyezményben azt látja, hogy abban Magyarország önállósága mégis kidomborodik. A párt a javaslat elő akadályokat gördíteni nem kíván. (Helyeslés.)

Elnök: Az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet után:

Hieronim Károly szól a javaslat-hoz. Szerinte itt egy igen komoly, megfontolt érdemi iparáról van szó. A termelést kell nagyobbitani. (Helyeslés.) A brüsszeli konvenció előtt úgy állott a dolog, hogy azoknak az államoknak, melyek nem voltak cukortermelők, a cukor sokkal olcsóbbba került. A mi magát a javaslatot illeti, több tekintetben nincs egy vélemény az előadókkal.

Förster Ottó: Az előadói elvekk.

Hieronim: Röviden ismerteti az angol cukorkérdést, a melyből igen sok tanuságot vonhatunk le.

A vitát hétfőn folytatják.

Ismét a zöld-szások.

Tüntető meghívók.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, jan. 17.

A régi, elcsépett téma, a melyik mindig új marad.

A brassói hadastyán-egylet (természetesen csupa zöld-szásokból áll) e hó 17-én egy mulatságot rendez, melyre nagyon különös és a magyar állam tekintélyét mélyen sértő meghívókön hívja meg a közönséget. Egy kicsiny papírdarab csak az egész, de a zöldszásoknak ez is elég, hogy bebizonyítsák, mily óriási gyűlölettel viseltetnek minden ellen, a mi magyar — és tüntessenek hazafiatlanságukkal.

Igaz: már annyira megszoktuk a szászok részéről a szemtelenkedést, hogy csak úgy befelé dühöngünk és emésztjük magunkat, — mert ha nyíltan adunk kifejezést megbotránkozásunknak — úgy sincsen annak a mai rendszer mellett semmi foganatja. De hát lássuk az újabb „esetet.“

Az a meghívó, a melyik e mulatságra szól, igazán „diszes, szép“ kiállítású darab. Egy levelezőlapnál valamivel nagyobb, hal-földi részén sárga-fekete zászlók (!) között pompázik a régi Erdély címere a hercegi (!) koronával. A címert ezüstszíni babér és cserlevelek és buzavirágok (!) veszik körül. — A címertől jobbra és nagyob részét német nyelvű szöveg foglalja el. — Ilyen a hadastyán-egylet meghívója.

Nem foglalkoznék vele, — mert hiszen nem érdemes ezekkel foglalkozni, de a meghívó disztése a leghatározottabban törvénybe ütközik.

De nézzük csak közelebbről a disztést

Am, vegye tekintetbe, hogy a bókba nem is asszonyi gyengeség, de a bókolás bizonyosan a férfiak hűségéhez tartozik.

Példákkal szolgálók:

Paganini, a híres zeneköltő és művész koncertjei után sohasem azt kérdezte, miként tetszett a játéka, hanem arról tudakozódott, hogy elég fessen hajlongott-e a közönség előtt.

És itt van Széll Kálmán, szintén híres ember, ezidőszent az ország első politikai primása. Ő, viszont mindenfelé gyönyörűen bóköl és mondhatom asszonyom, hogy cudarul muzsikál.

Láthatja ebből, hogy a bókolás csaknem kormányra képesít; már pedig a kormányképességre még az ellenzék is törekszik.

Legyen hát elnéző irántam. Szolgájon mentse meg, hogy hibámat beismerem, hogy először irok tárcát és hogy erre is Ön ösztökélt.

Ha bocsánatának elnyerésére ez sem volna elég, vegye végül fontolóra asszonyom, hogy Ön voltaképpen nem is létezik.

Már pedig, ha nincs asszony — nincs bók; ha nincs bók, nincs banalitás.

s tekintsük annak egyes részeit. Kezdjük a címerrel. Van-e joga a hadastyán-egyletnek, vagy bárkinek a közjogilag megszűnt Erdély címert tüntetőleg használni? Nincs. Van-e joga a hadastyán-egyletnek, vagy bárkinek azt a címert sárga-fekete zászlók közé állítani? Nincs.

Erdély az 1848: pozsonyi VII. és kolozsvári I. törvények értelmében, melyet az 1868: XLIII. t. c. is megerősít közjogilag, megszűnt, illetve egyg lett az anyarszággal. Erdély címere ezzel az unioval beleolvadt Magyarország címérébe s különállón nem szerepel, legföljebb mint történelmi emlék. A magyar közjog Erdély címeréről, mint »volt«-ról beszél. E címert tehát sem egyesületek, sem senki nem használhatja, hacsak nem tüntetési szándékból. A hadastyán-egylet tehát hibázott akkor, mikor meghívójára tüntetőleg erdélyi címert nyomtatott, különösen pedig, mert e címerre hercegi koronát tett. Igen, mert ezzel a koronával nyilvánvalóvá tette, hogy a címert nem mint történelmi képet, hanem mint a magyar állam egysége elleni tüntetésre alkalmas jelvényt alkalmazta meghívójára.

E hibát betetési a sárga-fekete lobogó és a buzavirág, mely tudvalevőleg alldéutsch jelvény. Miért disztette a címert buzavirágokkal a hadastyán-egylet, miért nem inkább rózsákkal, violákkal, nefelejessel, vagy akár pipacsokkal? Miért, hát azért, mert ezek nem jelentenek semmit, míg a buzavirág, az alldéutsch-jelvény.

Szükségtelen dolog, kommentárral kísérni egy ilyen szembeüölő, szemtelen sértést. Minden magyar ember, de minden közjogot ismerő ember, sőt maguk a bálrendezők is tisztában vannak vele, hogy súlyos sértéssel illették a magyar államságot. De hát, — nekik ez mind blitri!

Kiváncsian várjuk a brassói főkapitány, Farkas Mihály urnak intézkedését.

Intimitások.

A politika kulisszái mögöl.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, jan. 17.

A kiegyezés ára.

Hét évvel ezelőtt, 1896. évi január hó 5-én néhai való Bánffy Dezső báró az illetékes három szakminiszterrel abból a végből volt első ízben Bécsben, hogy :z osztrák kabinet fejével, Baden gróffal, a Fűdenplatz kormányépületében a kiegyezés modus precendijét megvitassa. Azóta ebben a kérdésben 243-szor találkozott a két kormány. Százhetvenháromszor a magyar miniszterek voltak Bécsben, illetve Ischlben, az osztrákok pedig hetvenszer jártak itt nálunk Budán. A hosszu vajadás után e hónap 11-én írták alá a kiegyezésre vonatkozó szerződéseket. És hogy a kiegyezés meglegyen, Bánffy 1896-ban tönkre akarta tenni az ellenzék-Badeni pedig, hogy a cseheket megnyerje, a nyelvredeletet adta ki. A magyar parlament Bánffyt, az osztrák pedig Badent septe el. Nálunk Széll Kálmán, Ausztriában Thun került kormányra. Thun bukkott és helyébe Körber lépett, a ki Szélllel heves harcz után végre is megkötötte a szerződést. Ezek szerint az a szerződés, mely most meg csak papiroson van meg, hét esztendő gazdasági pangásában, 243 találkozásba és három kormány életébe került eddigéig. Hogy azonban mennyibe fog még ez a bécsi békekötés kerülni, az a jövő titka.

A néppárti miniszteri széke.

Ott, ahol egykoron egy nemzet politikai életének ütőere tüktetett, ma néma csönd honol. A Sándor-utcai volt ország-háza csöndes, elhagyott. A butorzatából is csak a padok maradtak ott az üvegfedél volt tanácskozó teremben. Ezeknek még nem akadt gazdájuk. A többi darab mind elkelt. A kormányelnöki piros bársonyszékét maga a miniszterelnök, Széll Kálmán vásárolta meg és budai palotájába vitette ereklények. A többi miniszter: szék azonban gazdát cserélt, az egyiket, úgy tudom, a honvédelmi miniszteret Farkas néppárti képviselő vette meg. Az elnök szoba butorzatát teljes egészében gróf Apponyi Albert elnök vásárolta meg és éberhardi kastélyában helyezte el. A többi holmi legjavát tudományos intézeteknek adták.

Haragszik a kakas.

És hogy az új palotába vonultunk, bizony gyéres a politikai pletyka, ritkább a kulissza-anyag. Olyan távan vagyunk ott, hogy csak nehezen ütközünk egymásba. Így történt, azután, hogy báró Fejérváry is csak a minap verődhetett össze Rákosi

Viktoral. Mindjárt is panaszkodásra fogta a dolgot.

Fehérváry: Na, mi az? Mi az? Ti tán haragszotok rá?

Rákosi: Ja, kegyelmes uram, a katonai javaslatok...

Fehérváry: Nem ugy gondoltam, azt nem bánom. Az nem bántja engemet.

Rákosi: Hát hogyan?

Fehérváry: Hát ugy. Az a Kakas Márton tudod. A kakasba három hete, hogy nem pingáltatok rólam.

Rákosi: A kakas nem haragszik.

Fejérváry: Hát akkor miért nem pingálatok engemet?

A „méltóságos“ hírlapíró.

— Kezeit csokoljuk, Méltóságos Ur! Ekképpen fogadták a ház szolgái Rákosi Viktort, a mikor az ujesztendő első napján az ország házában megjelent. Meglepetten tekint Rákosi Viktor körül. Azt hitte, hogy Csávossy Béla udvari tanácsos, háznagy jár az árnyékában, mert csakis neki dukál ki ez a keleti üdvözlési forma. De nem volt körülötte senki, a kit az a kézcso, vagy egálabb is a méltóságos cím megilletett volna. Visszatérőben újra felhangzott a kézcsokkal fűszerezett méltóságos címzés. Rákosi Viktor újra meglepődött, azután pedig dolga után a szerkesztőségbe ment. És itt oldódott meg azután a rejtjelem is. Épp abban a pillanatban lépett be, a mikor Csajthy Ferencz, a Budapesti Hírlap excellens szerkesztője és vele az egész hatalmas redakció ott állott Rákosi János előtt, hogy az ujesztendő közbőben üdvözlje és Rákosi válaszában ehhez a ponthoz jutott: „... Azt az egyet őszintén mondhatom Önöknek, soha egy lépést sem tettem, ujjamat meg nem mozdítottam sem ezért, sem semmiféle más kitértetésért. Maradok az, mi ifju korom óta ábrándom és ideá- lom volt és a mi mindig lenni akarok: magyar író.“

A kitiltott „Király idyllek“.

Üzenet Kolozsvárnak.

Kolozsvár, jan. 17.

Alig pár nap előtt hírt adtunk mi is arról, hogy a kolozsvári szünügyi bizottság felkérte a Nemzeti Színház igazgatóságát, hogy Bródy Sándor három darabját, az u. n. „Király idyllek“, melyek sértik nemzeti kegyeletünket, dícső nagyjaink iránt érzett köteles tiszteletünket, vétesse le a műsorról.

Erre az intézkedésre vonatkozólag a „Pesti Napló“ mai számában a következő cikket írja:

Levél Kolozsvárhoz!

Kolozsvár szünügyi bizottsága betiltotta Bródy Sándor „Király idyllek“ című három darabjának további előadását. Ez jelentős, megszívlelésre érdemes eset, mert Kolozsvár város a magyarságnak és a puritán erkölcsöknek eleven lelkiismerete. Ha tehát Kolozsvár kiközösíti Bródy Sándort a maga színpadáról, akkor az annyit jelent, hogy a magyarság szíve dobja ki magából az ifju magyar irodalom egyik legerősebb talentumát.

Ugy hiszem, hogy a kolozsvári szünügyi bizottság maga sem gondolt erre az 6 nagy jelentőségére. Ha gondolt volna, akkor talán előbb az író páholyából is végignézte volna a darabot, nemcsak a maga becsülésreméltó, ősrégi sovínizmusának kakasülőhelyéről. Akkor talán mégis csak több körülmenyeséggel jár vala el, a mikor egy magyar író homlokára akarja rástűni a legutóbbi bélyeget. Hej, ezer átok üldözi a magyar író! Ugy is. Kietlen sivatagban vágja a maga újat és lábnyomát eltemeti mögötte a fővény. lme, ez az írók, a kinek eredeti különckődéseiről annyi tréfás szó esik, husz éves korában megcsinálta a magyar regényírás forradalmát. Kivezette az író a rózsaszínű budorákból a fejlődő városi élet proletár társadalmába; fölkereste a magyar népet, amikor foltoz, munkás-gunya van rajta, nem pedig cifrán varrott vasárnapi ruha. Műveit lefordították minden jórával európai nyelvre és mindenüvé kivitte a magyar levegő utánóthatatlan illatát. — Most ez az írók negyven éves sincs. Külföldön ilyen korban kezd az író a népszerűség puha trónusába ülni; ebben a korban fiatal írók nevezik és gyengéd jóakarattal ápolgatják kibontakozó talentumát. Bródy Sándort pedig kincses Kolozsvárról elneveztek hazáárlónak...

Magunk is tudjuk, hogy a „Király idyllek“ harmadik darabja, amely Mátyás királyról szól, nem alkalmas történelmi kegyeletünk ápolására. Akár szemébe is mondom Bródy Sándornak, hogy tévedett benne. Hát bizony, a szindarab családok portéka. Illuziói kiszámíthatatlanok és a szerző, aki bizik bennök, könnyen megbotolhatik. Ennek konstatálása egyse- rűen az igazság dolga és kevésbé becsüli az Kolozsvár szünügyi bizottságát, aki azt várná tőle, hogy elhallgassa benső meg-

győződését. Ezt Bródy Sándorral megteheti bárki. Aki annyit dolgozott már a magyar kultúráért, mint ő, kiállja azt is, ha téved is egyszer. De a kolozsvári szünügyi bizottság nem elégedett meg ennyivel. Atok alá fogta Bródy Sándort és igazságtalanná vált, mint minden átkozódó. Mert a harmadik darab nem felelt meg az 6 kegyeletes érzésének, ki tiltotta mind a három darabot. Pedig az a három darab egymással össze nem függ, sőt az összes-hatásnak előnyére is válik, ha csak az első két darab adódik elő, amely így is elég hosszú egy estére. És ez az első két darab becsületére válik nemcsak Bródy Sándornak, nemcsak a magyar irodalomnak, hanem a magyar történelmi érzésnek is. Avagy, ki tagadhatná az első két darab áhítólos levegő-ját, amely Nagy Lajos alakját glorifikálva lengi körül? Ki tagadhatná a második darabban Bethlen Gábornak erős, puritán református magyar alakját? Hogy ezek a darabok nem tetszettek Kolozsváron, arról senkinek sincs joga vitázni. Bizony nem első eset, hogy ami sikert aratott Budapestben, azt visszalökték a Királyhágon túl. Hátha nem tetszett, ki is fűtülék irgalmatlanul. Ehhez joguk volt, bárha azt mondom, hogy külföldön, ahol gazdagabbak pedig a népek írók dolgában, valamivel kevesebb ádáz dühvel szokták kivégezni a balkísérleteket. Külföldön tudni- illik már magát a kísérletet is megbe- csülik és tudják, hogy épp azért kísérlet, mert nem tudni előre a kimenetelét. Nálunk azonban az író komédiás. Aki le- szurja a maga belépődját, nem törődik semmivel, hanem kritizál és vagy virágot dobál föl, vagy követ. Ugy üti agyon az író, mint a kivénült versenypárpat; — a magyar íróval szemben zsidóvá válik mindenki és nem ad a voltra.

... Becsülés! Kolozsvárnak! Minden- kor erős vára volt a magyarságnak és a tisztelet, amely őt országoszte környezi, igazságszító hatalmat ad kezébe. Ha az évszázadok szentül őrzött tradíciói nem adták volna a nemzetnek Kolozsvárt, csinálni kellene egyet, oly nagy szükség van rá magyarságunkat környező vesze- delmeinkben. De épp ezért fontolja meg jól, ha egyszer pallosához nyul és ne s'risen véle igazságtalanul, mert önmagát sérti meg általa.

N. E. — Nos! Mi elolvastuk a hozzánk ad- resszált levelet s felelünk isarra, feleletünk rövid. Alig pár szóból áll.

Nekünk, kolozsváriaknak nemcsak a Mátyás királyról szóló darab ellen van és lehet kifogásunk, de van és kell legyen az ellen is, melyben Bethlen Gábor családi tűz- helye van a történelem meghamisításával pellengére állítva.

No, meg mi erdélyiek, kiknek feje- delme volt a nagy Bethlen, ismerjük is őt.

Ismerjük jobban, mint a levélíró, de bizony mondom másnak és másképen is- merjük, mint Bródy ismerteti.

A mi Bethlenünk nem lehetett, de nem is volt az a szánalmas alak, a kit Bródy alakjában szenvedni s a felesége hűségért könyörögni látunk.

A mi Bethlenünk nem vásárolta, de nem is vásárolta volna meg hűtlenné ismert felesége erényeit, mert a mi Bethlenünk férfi volt s nem asszonyi, hitvesi szána- lomért könyörgő báb.

Ezért nem láttuk mi kolozsváriak szí- vesen a „Királyi idyllek“-et Kolozsvár nem- zeti színházában s ezért nem kértük mi az ilyenekből jövőre sem.

Mi Bródyt, az író tisztelet, semmi kifogásunk ellene, de ahhoz már igazán jo- gunk van, hogy csak a nekünk kedves ven- déggel foglalkozzunk.

Ennyi a mi válaszuk.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, január 18.

— (Az éhezőkért.) Az ingyen ke- nyér- és fakiosztó bizottság folyó hó 16-án gyűlést tartott, a melynek egyedüli tárgya a bizottság eddigi működésének beszámó- lója, illetve jelentése volt.

Kittint, hogy 1902. évi december hó 22-től 1903. január 15-ig kiosztott a bizott- ság 11587 darab egész kenyert közel 500 szegény között. A bizottság rendelkezéseire összesen 2236 korona állott, melyből ez ideig 1658 korona 98 fillért használt fel a jótékony célra. Kenyert, fát és tejet osz- tott szét a bizottság e tél folyamán napon- ként a szegények között.

A tél azonban még tovább is tart s a bizottságnak már csak nagyon csekély ősz- szeg, mindössze 668 kor. 02 fillér áll ren- delkezésére, ami alig elég arra, hogy ideig- óráig segíthessen a nagyobbára dologképte- len szegényeken.

A nagyközönség jó szívéhez kell tehát fordulnia a bizottságnak, ahhoz a közönség- hez, ki áldozatkészségével már eddig is le- hetővé tette megmelegíteni hideg szobáit a fázóknak s elosztatni az éhség kínjait az éhezőknek.

26 — 100 1987

Rajcsovich Gábor

varrógép- és kerékpár raktár Kolozsvárt, Jókai-utca 11. szám.

Varrógépeket családok és iparosok részére, valamint kerékpárokat csak nálam vásárolhatni a legjobb minőségben, a legolcsóbb árak mellett, a legkisebb részlet- fizetésre is.

A legesekelebb adománnyal is nagy jót tesz az, ki ad s megszámlálhatatlan könnyet törül le a székszedő szenvedők szeméiről.

Hisznek, hogy Kolozsvár város közönsége lehetővé fogja tenni a bizottságnak, hogy áldásos működését tovább is folytathassa s nem hagyja elveszni az inséget szenvedő, nyomorgó szegényeket.

— (A „Kolozsvári Dalkör” estélye.) Tegnap este folyt le a Redoutban a „Kolozsvári Dalkör” estélye nagy és válogatott közönség előtt. Mint rendesen, most is hangverseny előzte meg a táncot, mely azonban ez alkalommal egy ötletes, valóban mulatságos zenei paródia keretében folyt le. Az előadásban, mint magánsszereplők Hajdu Istvánné, Cráf Emilia, Girisk Gyula, Sigmond Ferenc és Kerekes Gyula vettek részt. Valamennyien kiténtek pompás énekkel és tetszőtől játékkal. Az előadás után hosszas taps jutalmazta a szereplőket. Csakhamar kezdetét vette a tánc, mely a legvidámabb hangulatban hajnalig tartott. Az estélyen megjelentekről a következő névsort állította össze a rendezőbizottság.

Azszonyok: Dr. Beretzky Sándorné, Bessenyei Boldizsárné, Fikler Lajosné, Ferenczy Ignác, Gampé Jánosné, Graf Jánosné, Hunfi Imréné, Hajdu Istvánné, Kiss Sándorné, Karpf Mór, Mayer Árpádné, Papp Mártonné, Pollák Lajosné, Szegedi Gyuláné, dr. Szöllősy Attiláné, Szentandrásy Gézánné, Tuka Mihályné, ifj. Varga Danielné stb. stb.

Leányok: Ferdinánd Annuska, Gampe Mariska, Hirsch nővérek, Herczeg Ilonka, Kiss Juliska, Keller Annuska, Münstermann Gizike, Münstermann Itike, Nagy Ilonka, Némethi Lenke, Papp Erzi, Puskás Ilonka, Pál Lenke, Papp Ilonka, Pollák Karolina, Péter nővérek, Stolz Mici, Sándor Erzi, Szabó Erzsike, Schultz nővérek, Szegedi Lenke, Tuka Emilia stb. stb.

— (A felfüggesztett rendőrkapitány.) Néhány esztendővel ezelőtt történt, hogy Köpeczi Bócz Józsefet, a fővárosi államrendőrség egyik nagytehetségű, ambiciózus fiatal tagját kinevezték Kézdivásárhely város rendőrkapitányává. A fiatal rendőrkapitány vaserélylét látott hozzá Angias istállójának kitisztogatásához. Egész halmaz szemelet sópört össze a város közigazgatásának istállójában. Sok súlyos természetű, melyen titkolt ügy látott napvilágot, amely ügygel kapcsolatban több városi tekintélyes polgár nevét emlegették kompromittálónak. Nem tetszett ez a vasszorgó az intéző köröknek. Megmozdítottak hát minden követ, hogy a rendőrkapitány szigorát megtörjék s a mikor ez nem sikerült, személy ellen fordultak, hogy lehetetlenül tegyék. Súlyos hivatali visszaélésekkel illették a rendőrkapitányt s egész sereg vádat zúdítottak a nyakába. Végre a város képviselőtestülete felfüggesztette Köpeczi Bócz Józsefet s nagy erővel indult meg ellene a vizsgálat, a melyet természetesen a belügyminiszter rendelt el. Három esztendőig húzódott ez az ügy, amelynek utolsóelőtti felvonása most játszódott le a kézdívásárhelyi királyi törvényszék egyik tárgyalótermében. A vádak egytől-egyik alaptalanoknak bizonyultak, s a törvényszék teljesen felmentette a vádak alól a rendőrkapitányt. A fényesen rehabilitált fiatal főkapitány nagy órációban részesítette a város és vidékének közönsége s testületileg keresték fel, hogy foglalja el mielőbb újabb hivatalát. A dolgot az a legérdekesebb, hogy a vádaskodók puskája visszafelé sült el. — A tárgyaláson ugyanis oly kompromittáló, feltételeken ösztönzött titkok kerültek — a városi ügykezelést illetőleg — napvilágra, hogy a város polgárai kérvényt intéztek a belügy- és pénzügyminiszterhez, a melyben azt kérik, hogy haladéktalanul küldjenek Kaffkát a város nyakára, a kik a város ügykezelését, de különösen a város pénztárát 20—24 évre visszamenőleg vizsgálják meg. A kérvényt négyszáz tekintélyes polgár írta alá. A közönség kíváncsián várja, mily arányú panamát fog a vizsgálat kideríteni.

— (Magyarellenes tüntetés Romániában.) A minap megirtuk bukaresti levelezőnk tudósítását nyomán, hogy a velencei diákkongresszus után Románia területén rendezett magyarellenes tüntetéseket egyenesen a román kormány rendezte felbérlet bukaresti, jassy, milanói, római és nápolyi egyetemi hallgatókkal.

Bizalmas helyről nyert értesülés alapján most közölhetjük azoknak a bukaresti hivataloknak és bankoknak a névsorát, a melyek a magyarellenes tüntetések költségeinek fedezéséhez hozzájárultak *Spiru Haret* kultuszminiszter 2000 frank; a bukaresti országos földhitelintézet 600 frank; a polgári kórházak elnöksége 750 frank; a gazdasági népbank 500 frank; a kulturális 500 frank; a „Finerimea” nevű népbank 200 frank; „Románia” népbank 200 frank; „Mármaros Blance” nevű bank 150 frank; „Dacia” biztosító társaság 50 frank; Jockey-Club 50 frank; „Somanescu” Sáva, a kulturális bukaresti elnöke 40 frankot adományoztak. Az egész összeget, mintegy ötezer

ötszáz frankot a román kormány gyűjtötte össze és miután a miniszterek sajátjukból is ugyanannyit adományoztak, átadták a tüntetést rendező bizottságnak. Mikor annak idejében jelezték, hogy az egész komédiát *Románia* szégyenére a bukaresti körök rendezték, az egész román sajtó telekiabálta az egész világot, hogy rágalmazzuk a románságot. Ime, hol az igazság!

— (Baja — az ujoncölemlés ellen.) Baja város, — hol a megerősödött függetlenségi párt uralja a városi közgyűlést, — e napokban megtartott törvényhatósági bizottsági gyűlésén elhatározta, hogy a tervbe vett ujonclétszám fölemelése ellen fölíratot intéz a képviselőházhoz.

— (Jelmezés felvonulása a tornakerti jépgyályn.) A hideg idő beálltával az ifjúság kedvelt korcsolázó helyén, a tornakerti jépgyálynál vígan karikáznak ismét a jégsporthoz kedvelői. A rendezőség a jéget egész éjen át a legnagyobb gondnal permeteztet, hogy az minden tekintetben kifogástalan, tükörsima legyen. Ma délután nagy jelmez-felvonulást rendeznek, különféle mulatságos és szórakoztató dolgokról, valamint este fényes kiváltságáról is gondoskodik a jégpálya gondnoksága.

— (Egyházi zene.) A Deák Ferenc-utcai róm. kath. templomban a ma délelőtti misén *Joanovich* Mária urhölgy Gounod Ave Máriaját és Mendelssohn egy szép egyházi dalát éneklé betétül orgona (*Pessia* Róza k. a.) és hegedű (*Sputz* Lipót ur) kísérettel.

— (A szász trónörökös.) Genfből jelentik nekünk: Giron legközelebb Párisba utazik, hogy ott megfelelő lakást béreljen. A trónörökös, mielőtt a választ január 28-án kimondják, ami különben kétségtelen, Gironnal Párisba költözik. A trónörökös az összes kérdéseket rendbe hozta az ügyvédekkel. Szászországban lévő vagyona, illetve hozománya után életfogytig jelenléte évi juttatást fog kapni, úgy, hogy anyagi gondokkal nem kell majd küzdeni. A születendő gyermeke névre kijelentette a trónörökös, hogy az férjétől való, minthogy annak megfogantatásakor még nem volt viszonya Gironnal. Ezt az ügyvédek előtt Giron is megerősítette. A szász trónörökös különben sohase kételkedett abban, hogy a születendő gyermek nem tőle volna.

— (Oltáregyesületi kiállítás.) A kolozsvári Oltáregyesület ma délután 4 órakor a belvárosi róm. kath. elemi leányiskola földszinti nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyat: a rendezendő kiállítás megbeszélése képezi.

— (Megszökött kalaptisztító.) A napokban városunkban egy állítólag Albert Sándor nevű fiatal ember járt házról-házra, egy kis kézi táskával kezében. Kalaptisztításra vállalkozott, azt állítván, hogy a budapesti Quentzer cégnél volt alkalmazásban. Behízelgő külseje többeknél bizalmat ébresztett s nagyobb ruhaiféléit is reá bízta, mert azt állította, hogy a Petőfi-utca 18. alatt üzlete is van. Egy ismerős tanárnak téli kabátját s fekete ruháját is elvitte „tisztogatni”, de megugrott vele. Lakása hamisan volt bejelentve, ami nem csoda a városi ellenőrzés gyatrasága mellett. A rendőrség körözött a jeles kápost, de a tanár is várhat téli kabátjára.

— (Ingyen kenyér.) A bizottság pénztárnokához újabban a következő adományok érkeztek: Vucselich Sándor postagaztától 2 korona, Dávid Endre postatáncosától 1 kor, Ferencz József püspöktől 10 kor., dr. gyulai Bernáth Albertől 4 kor., Bíró Béla apátplebános gyűjtése 14 kor., Herepey Gergely reform. lelkes gyűjtése 13 kor. 20 fill. Bíró Béla gyűjtőívén adakoztak: Kiss Gusztáv, György Ilyés, Kászoni Alajos, N. N. 1—1 kor., Bíró Béla 10 kor. Herepey Gergely gyűjtőívén adakoztak: O. Veress Sándor, Bíró Sándor, Kilin Miklós, Kenesseyné, Keeskenythy István, Fazakas József 1—1 kor. Irsay József 1 kor. 20 fill. Herepey Gergely 2 kor. 17 adakozótól 4 korona, összesen 13 kor. 20 fill. Fogadják így a lelkes gyűjtők, mint a nemes adakozók a bizottság hálás köszönetét.

x **Viktor Emánuel bevonulása Berlinbe.** Azt a rendkívüli érdekes jelenetet tárja elénk a „Világ panorámá” legújabb ciklusa, a mikor a II. Viktor Emánuel olasz király bevonult Berlinbe. E pillanatnyi felvételek elénk tárják a fényes fogadtatást. A bevonulást kitűnő plasztikával tünteti fel a bevonulást. A fölötté érdekes üveg stereoskop csakis a „Világ panorámá” tulajdonában van meg, mely ezenkívül még mintegy 180 más város látképével is rendelkezik. A ki szórakozást keres és az ilyen dolgok érdeklik, az ne mulassza el az érdekes ciklus megtekintését.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

(d. u.: Beszorkányvár.
(este: Boldizsár Ágnes. b. 99. sz.)
Hétfő: Boldizsár Ágnes. (b. 100. sz.)
Kedd: A doktor ur. (b. 101. sz.)
Szerda: A bolond. (b. 102. sz.)
Csütörtök: A menyem. (b. 103. sz.)
Péntek: Clementia. (b. 104. sz.)
Szombat: Ádám és Éva. (b. 105. sz.)
d. u.: Falu rossza. (IV. ifj. előadás)
Vasárnap: este: Ádám és Éva. (b. 106. sz.)

Boldizsár Ágnes.

(Parasztdrma 3 felvonásban. Írta: Moldován Gergely. Zenéjét szerzte: *Stephanides* Károly. Bemutató előadása: január 17.)

Moldován Gergelynek, a színműírónak neve nem ismeretlen már a kolozsvári közönség előtt. A farkas-utcai színház már nem egy sikerének volt színhelye és ha ezek a sikerek nem is voltak valami ország-világra szólók, mindenesetre kedves és őszinte megnyilatkozásai voltak annak a szeretetnek, becsülésnek, melyet egy város körülvésszi az ő saját, „vérbeli” szerzőjét. Mert *Moldován* Gergely az. Minden darabját, — a tegnapi már a harmadik, — itt adták először és erről a színpadról vonult az egyik: „*Flórka szerelme*”, a Nép-színház, majd az ország legtöbb színházának színpadára, sőt, — mint ő maga írja — „a dualizmus kedvéért aligha meg nem látogatja Bécsét” is.

Moldován Gergely önvalomása szerint, a színműírás terén — dilettáns. Ő professzor és ha darabot ír, élvezetből teszi, nem hivatásszerűleg. Ő neki élvezet az, ha a nép közé gyűllyhet, ellesethi gondolatait, megfigyelheti életét, viszonyait, megismerheti gondolatvilágát, lelkiéletét, szívét. Ha ez a törekvés nem is éppen a legjobban sikerül, ez nem azt bizonyítja, hogy tehetség hiány van, — hanem csak azt hogy rosszul látott, nem elég élesen figyelt meg egyes dolgokat és így keletkeztek darabjaiban, illetve darabjaiban, olyan részek és helyzetek, a melyeknek hioni nem tudunk. Mert *Moldován* Gergely igenis tud darabot írni és tudna olyant írni, a mely bizonyára bárhol és bármily darabok között is megállna helyét, — csak egy kissé kellene megerősítenie a szemét, a fülét és változtatni kellene a nyelvezetén. Mert, valljuk be, a *Moldován* Gergely mócai, székelei egy beszélnek, mintha mindegyikük egy-egy tudori oklevelet szorongatna a kis láblái-zsebében és nem havasi pásztorkor, vagy földművesek volna. Olyan hasonlatokat, metaforákat, allegóriákat és a retorikának, meg poetikának annyi minden-fajta figuráját dobálják egymás fejébe, hogy szinte beleszédülünk. Ha egy külföldi ezt hallaná, hazajövet, pátriájában feltételez, azt kellene híresztelnie, hogy: „ez a mókoc népe, — vagy pedig a marosmenti székelység olyan művelt nép, hogy elbujhatnak mellette Európa összes nemzetei. (Igaz, hogy ez a híresztelés legkevésbé nekünk ártana.)

De van *Moldován* Gergelynek egy nagy, megbecsülhetetlen érdeme: — a műfaj nevelése. Olyan kevesen vannak, — őt újon el lehetne számítani azokat — a kik a színműveknek ezt a fajtát művelik, melynek apostolává *Moldován* Gergely szegődött: a parasztdramát, helyesebben a népszínművet. Igaza van neki, a mikor azt állítja, hogy a színműírók még nem fejezték be a néppel szemben működésüket, még nem aknázták ki ezt a kincs bányát eléggé. Mert kincsesbánya a népiélet, a melynek aknáiban és tárnáiban meg nagyon-nagyon sok olyan értékes drágakő van, a melyeket fényesre csiszolni egy arra hivatott írónak legszebb feladata lehetne. És mert *Moldován* Gergely ezt felismerte, mert dilettáns léte megálta ezt és tollának, tehetségének minden erejével ennek az iránynak szolgálatába állott, azért elnézzük botlásait, hibáit, el még a nyelvezetbeli fogyatékosságokat is és csak — az író nemes törekvést látjuk, mely előtt kalapot kell emelnie mindenkinek, ki a népszi mű felvirágozását óhajtja, szívéen viseli.

Boldizsár Ágnes egy terhelte familia gyermeke, árvaléany, kit Kondor Tamás nevű jómódú gazda fogadott magához és nevelt fel. Ágnes megszereti Bodrogi Balázs, kinek érzelmét a leány viszonozza is. De szerelmes Balázsba Sóska Katica is, egy rossz lelkű, irigy leány, a ki mindent elkövet, hogy Ágneset elszakítsa szerelmesétől és magához kaptarítsa. Ezért hazudik szerelmet egy idegen legénynek, Bojtorján Ferencnek, a ki pedig igazán szereti a leányt és ezért üszítja a legényt Kondorék ellen. Sőt attól sem riad vissza, hogy Ágnesnek Ferkó révén rossz híreit költse. Az eljegyzés estéjén hallja Balázs, a mint Katica Sára asszonynak azt mondja Ágnesről, hogy a hozományával elváltja Balászt és ezért megy hozzá, hogy ne legyen „késő”. A fiu vallatára fogja Ágnes, a ki persze tisztaságát és ártatlanságát hangsúlyozza és erre meg is esküszik — ám tudni akarja, ki a megtrónítja. És ekkor Sára asszony elárulja Katicát, ez viszont Ferkóra vall, a ki árcaiban (?) éppen a Kondorék házába jó. Balázs kérdőre vonja Ferkót, ez hencseveg választ, csak sejtet, de nem állít semmit. Balázs arcul vágja a legényt, mire ez kés ragadva nekimegy, de vesztésre, mert Balázs a kést kicsavarva a kezéből, megszúrja őt. Ágnes pedig Katicával akar számolni, felveszi a lejegített kést, Katicát ra rohan, hogy megölje, de ebben megakadályozzák. Egy év múlt el e szomorú történet óta, mikor a függöny harmadszor felgördül. Balázs börtönnel szenvedett a szurásért, Katicából pedig Bojtorján Ferkóné lett; de még így is Balázs után eped és mikor megtudja, hogy ez a börtönből hazakerült, elhatározza, hogy szeretője fog lenni. Ebben azonban megakadályozza őt Ágnes, aki Ferkó jelenlétében leplezi gonosz szándékát, elmondja, hogy Balázs egy inget is ellopta és viseli, odarohan, lerántja a ruhát, az ing fényleg ott van rajta. Katica szemérmelentű bevall mindent, urát távozásra szólítja, ez azonban utána rohan és megöli. (Ez a jelenet a legdrámaibb és legmegkapóbb a darabban.) Ágnes szinte kéjeleg, hogy legádázabb ellensége immár halott. Berohan, hogy megnézze; — nem tudni ugyan hogy, — de vér ragad a kezéhez, amely égeti, marja, sőt elméje is zavarodni kezd. De hát ez is elmélet és boldogan borul Boldizsár keblére.

Igy egyszeri hallás után nem tudom

a mese piros fonálát jobban precízrozni, de azt hiszem, ez a darab főcselekménye, mely köré igen kedvesen fonódik például Bandi és Boriska szerelme s más kisebb epizódok.

A címszerepét *Tóvölgyi* Margit asszony játszotta. Szerepét felruházta mind, ama tulajdonokkal, melyek rokonszenvenessé, kedvesé tulták tenni azt a boldogtalan leányzót. Egyes helyeken, a hol erősen drámainak kellett lennie, igazán nagy volt; az örülés jelenetét pedig fényesen megjátszotta. T. *Halmi* Margit asszony egy olyan szerepet játszott, a mely sehogyan sem illik az ő kedves egyéniségéhez és behízog hangjához. Sóska Katicát játszotta. Hogy ezen egyéniségével teljesen ellentétben álló szerepben mégis szép sikert aratott, ez csak az ő nagy tudásának és művészetének bizonyítéka. Szabó Mariska, Boriska szerepét nagyon kedvesen, naivan játszotta és sok érzéssel énekelte. *Laczkó* Aranka Bodroginé, K. *Árpási* Kata Koléta, *Szakácsné* Sára asszony szerepében tetszettek. A férfiak közül *Tompa*, *Szentgyörgyi*, *Kassai*, *Papp*, *Mátrai* játszottak nagyobb szerepeket, mindannyian szépen és helyesen.

Az előadás általában véve jó volt, a rendezés kifogástalan.

A darabhoz *Stephanides* Károly, szín házunk jeles karnagya egy hangulatos nyitányt, egy szép kardalt és több kedves nótát írt. Neki is kijutott a tapsból.

A közönség az új darabot nagyon rokonszenven fogadta és felvonások végén sokszor hívta a szerzőt, ki a szereplőkkel egyetemben rászolgált az elismerésre. A jeles szerző tanártársai feleségei egy hatalmas babérkoszorúval lepték meg.

Az előadást ma és holnap megismétlik.

(—szó.)

Táviratok

—Fővárosi és vidéki tudósítóinktól.—

A király állapota.

Budapest, jan. 17. (Érk. 11 ó.) Bécsből jelentik, hogy ő Felsége egészségi állapota igen jó, de azért egy bálon sem vesz részt. Február első hetében Budapestre érkezik és 18-ig marad a fővárosban. Fogadások itt sem lesznek.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, január 17. (Érk. 11 ó.) A képviselőház pénzügyi bizottsága ma este hat órakor ülést tartott. A honvédelmi költségvetés került tárgyalásra.

Szerb György előadó után *Szederkényi* szólalt fel és az egész magyar hadsereg részére a magyar szolgálati nyelvet, magyar jelvényt követelt.

Neményi Ambrus felvilágosítást

kér a magyar katonai alapokra vonatkozólag. *Kammerer* a hadmentességi adó szertelensége ellen szóltal tel.

Ezután elnök a vitát berekeszti.

Fejérváry, *Szederkényi*nek válaszolva

utal a 35 éves gyakorlatra, mely

akeptálta a mostani hadszervezetet.

Ennek megváltoztatását a nemzet nem óhajtotta. Nem tagadja a nemzeti aspiratiók jogosultságát, de a kívánságok nagy nehézségekbe ütköznek. Az egységes nagy hadsereg Magyarországnak is érdeke.

Alaptörvényeinkhez kell alkalmazkodnunk, azt respektálnunk kell mindaddig, míg azokat meg nem változtathatjuk. Neményinek megjegyzi, hogy jövőre jelentését indokolással is ellátja. A költségvetésbe elsáamol az alapokkal. A hadmentességi díjat a pénzügyminiszter kezeli.

A költségvetést általánosságban elfogadják.

A részletes tárgyalásnál *Szederkényi* felvilágosítást kér a testőrségről. *Fejérváry* kijelenti, hogy a testőrséget az udvar fizeti, kivéve a testőrségi foglaltságot, mely a közös hadügyhöz tartozik. A gárda-alapokat az udvar kezeli. A nyugdíjazásnál lelkiismeretesen járnak el. Ezután a költségvetést részletekben is elfogadták.

—

A Reichsratban megszűnt az obstrukció.

Budapest, jan. 15. (érkezett 11 ó.) Bécsből jelentik, hogy a Reichsratban létrejött a kompromisszum. Az obstrukció véget ért. A szónokok elálltak a további beszédétől. Az ülés öt órakor ért véget. A legközelebbi ülés szerdán lesz.

—

A szász trónörökösne ügye.

Budapest, jan. 17. (Érk. 11 ó.) Münchenből jelentik, hogy a szász trónörökösne ügyében a mai napon meglepő fordulat állott be. Ugyanis

a békés célu tárgyalások teljesen abban maradtak. A trónörökösne valószínűleg *Giron* befolyásával újabb feltételeket szabott. Azt kívánja, hogy szabadon tartózkodhassék bármikor *Szászország területén, gyermekeit legalább havonként kétszer láthassa, betegségükkor mindig mellettük lehessen. Fejedelmi apandást kapjon.* A király és a trónörökös ezen kívánságát **visszautasították.** A választ a trónörökösne hibájából kimondják.

Lónyay gróf levele Lichtenberg tanárhoz.

Budapest, jan. 17. (Érk. 11 ó.) Lónyay Elemér gróf levelet intézett Lichtenberg Kornél dr. budapesti orvos-professzorhoz, melyben kijelenti, hogy csak most értesült arról, miszerint a magyar lapok is átvették a róla és Stefániáról terjesztett híreket, de egyben háláját fejezi ki, hogy a magyar sajtó sietett a helyreigazító nyilatkozatát átvenni.

Németh József szinigazgató.

Budapest, jan. 17. (Érk. 11 ó.) Miskolcziól jelentik: Az itteni színházterület igazgatójává egyhangulag *Németh József*, a népszínház tagját választották meg.

Szunyogh alispán temetése.

Nagyvárad, jan. 17. (Érk. 11 ó.) *Szunyogh* alispán ma temették óriási részvétellel. A megye összes járásai képviselve voltak a temetésen. A ravatalra mintegy 200 koszort helyeztek a gyászolók. A gyászszertartást *Csik* Máté ev. ref. lelkész végezte.

Öngyilkos vasuti gyakornok.

Kecskemét, jan. 17. (Érk. 11 ó.) A kecskeméti vasuti állomás egyik gyakornoka 1000 korona elszakasztása után megszökött. A félegyházi vasuti állomás ott kerestélviselője, midőn a gyakornok ott kereszélviselője, felismerte és letartóztatta. A sikkasztót a főnöki szobába kísérték, hol egy őrizetlen pillanatban agyonlőtte magát és szörnyet halt.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra	—	—	—	2 korona
Negyed évre	—	—	—	6 „
Félévre	—	—	—	12 „

„UJSÁG”

szerkesztősége és kiadóhivatala
Kolozsvárt, Egyetem-utca.

Felelős szerkesztő:

Dr. PAPP JÓZSEF.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*.

Ma, vasárnap a Városi Vigadóban utolsó nagy

Családi Nevető-Estélyt tart

Sauerteig Morelli és

Társulata.

Bűvész, komikus, mimikus, karikatur és szívművész, humorisztikus és hasbeszélő.

Honvéd-zenekar mellett.

Kezdeté este 8 órakor. Pénztárnyitás este 7 órakor.

I-ső 5 sor 2 kor, II-ik 5 sor 1 kor. 40 fillér, a többi sor pedig 1 kor. Karzat és állóhely 60 fillér.

Ma délután 3 órakor nagy gyermek-előadás félhelyárakkal, — melyre jegyek válthatók a Püspöki-féle Mátyás királytérületben.

ŐSZI ALBERT

ékszerész- és órász-üzletében

Kolozsvár, Wesselényi M.-utca (Hid-u.) 2-ik sz.

(Csizhegyi fényképészetével szemben.)

Jutáyoos árak, alkalmi vételek. Minden e szakba vágó tárgyak javítását jótállás mellett elvállalok. — Aranyat vesz és becserél. Szolid kiszolgálás! 9—?

Közgyűlési meghívó.

A „Népbank Részvénytársaság” Kolozsvárt

1903. évi febr. hó 1-én d. e. 11 órakor saját helyiségében (Deák Ferenc-utca 35. szám alatt) tartja meg

II. évi Rendes közgyűlését,

melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése az 1902. évi üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Mérleg előterjesztése, a nyereség felosztása feletti határozathozatal, az igazgatóságnak a felmentvény megadása.
4. Indítványok.
5. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok választása.

Figyelmeztetés! A közgyűlésen szavazati joggal bír minden részvényes, ki a közgyűlés tartását megelőző nap délutáni 5 óráig, a társaság pénztáránál részvényeit le nem járt szelvényeivel együtt, letétbe helyezte. „Népbank részvénytársaság Kolozsvárt” igazgatósága.

ZÁRSZÁMADÁS.

Vagyon. MÉRLEG 1902 DECEMBER HÓ 31. Teher.

Pénzkészlet	7382 16	Részvénytőke	10000
Váltó számla	1067281 75	Tartalék alap	13935 51
Felszerelés	488	Nyugdíj	561 25
	1075151 91	Betét	484689 80
		Visszl. váltó	454192 40
		Fel nem vett osztalék	315
		Nyereség áthozat	21064 74
		Nyereség a f. évben	21458 45
	1075151 91		1075151 91

Tartozik. VESZTESÉG-NYERESÉG SZÁMLA. Követel.

Felszerelésből 10% leírás	54 22	Kamat és kezelés	85080 86
Költség	2751 20	Egyéb jövedelem	517 02
Betét kamat	21558 43	Nyereség áthozat múlt évről	85577 88
Visszl. váltó kamat	23410 20		393 71
Szomolyzat fizetés	7620		
Iroda bér	800		
Adó	5043 31		
Betét kamatadó	1589 60		
Napibiztos díj	434		
Leírások	952 18		64513 14
Nyereség áthozat	393 71		21458 45
Nyereség a folyó évben	21064 74		21458 45
			85971 59

Kolozsvárt, 1902. év December hó 31-én.

Almay Károly s. k. vezérigazgató. Csoma József s. k. főkönyvelő.
 Ferenczy Lajos s. k. ig. elnök. Bhóm Mihály s. k. ig. tag. Dr. Kádár János s. k. ig. tag.
 Dr. P. Nyerges Zsigmond s. k. ig. tag. Bányai Károly s. k. ig. tag. Tokaji László s. k. ig. tag.
 Dr. Matusovszky András s. k. ig. tag.
 Megvizsgáltak és helyesnek találtuk.
 Dr. Eisler Matyas, Molth Miklós, Gáman Dezső, Klein Jenő,
 felügyelő biz. tagok.

Bittó Rezső Kolozsvár, Mátyás király-tér 12. sz.

Élsőrendű úri divat, kalap, cipő és fehérnemű üzlete.

Ajánlom a bálú idényre ujdonságaimat:
 Bálú ing, gallér, kezelt nyakkendő, glaci-keztű, lakcipő, cylinder, claque, frackmellény, selyemkendő, zsebkendő és il-latszerkeket. A legújabb divat és legjobb minőségben.

Közgyűlési meghívó.

Az „Erzsébetváros és vidéki gazdasági és iparbank r.-társ.”

VII. évi rendes közgyűlését

1903. évi február hó 2-án délelőtt 11 órakor tartja meg az intézet helyiségében.

TÁRGYAK:

1. Igazgatóság jelentése
 2. Felügyelő-bizottság jelentése, ennek alapján a mérleg megállapítása, a nyere-mény felosztása, a felmentvények megadása.
 3. Indítványok.
 4. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság kiküldése.
- Az alapszabályok 14. §-a értelmében a közgyűlésen résztvenni óhajtok részvé-nyeiket 1903. Február hó 1-én d. e. 12 óráig az intézet pénztáránál letenni szíveskedjenek. Erzsébetváros, 1903. évi Január hó 15-én.

Az igazgatóság.

Nagy raktár helybelli készítményű paplan, mát- Valódi dr. Jäger-féle téli alsó ruhák kap-
 rácz és ágyhuzatokban. hatók.Sárga Kristóf -- fehérnemű- és vászon-raktárában -- !!
 Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca (Belközép) 3. és sz.

2108 10-104 A legnagyobb választékban és a legutányosabb árban kaphatók:
 Férfi, női és gyermek fehérneműek, téli alsó-ruhák és harisnyák.
 Különlegességek: dus választék minden kivitelű divatos férfi és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kezelt- és finom zsebkendőkben.
 Elvállal kiházasítási vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérnemű pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállítására legnagyobb figyelem fordítatik.
 Valódi késmárki lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG.

(Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Le-
 vezetési: „Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-utca 7. sz.” Szé-
 gyeim: „Erdélyi Gazda, Kolozsvár.”)

Czélja: Az erdélyi gazdasági közönség támogatása minden beszerzési és eladási ügyben, valamint bármely mezőgazdasági termék, állat stb. eladására, valamint bármely mezőgazdasági gép, anyag, vagy szükséglet beszerzésére.
 Nagy súlyt helyez arra, hogy a gazdasági közönséget a legjobb minőségű vetőmagokkal ellássa.

**Birtokeladás és vétel, jelkölcs, birtoklás és más, birtokoso-
 kat érdeklő ügyekben** tájékoztató, közveitől, esetleg megbí-
 zottként működik.

Gazdálkál szemben eljárásaiért és ténykedéséért, mun-
 kadiját fel nem számol.

A társaság gazda-feleinek minden megbízás vagy ügylet
 alkalmából a legmagasabb kedvezményeket nyújtja.

Levélbeli, sürgőnyi, telefon vagy személyes tudakozódásra
 a társaság azonnal díjmentes kimerítő választ és felvilágosítást ad.

Tiszta jövedelméből az Erdélyi Gazdasági Egyletnek és az
 Erdélyi Gazdasági Egyesületnek, azok nyugdíjalapjai javára
 5-5% ot ad.

Ezen intézménnyel kapcsolatban fennáll és ugyanott
 mindenkor megtekinthető az

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
 ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIÁLLITÁSA.

(mintaraktár) 2143 3-100
 melynek keretében a legelőszáru hazai szolid
 gyárak összes készítményei láthatók.

Hatóságilag engedélyezett

nagy

Végeladás!

Párisi nagy áruház

Wesselényi Miklós-utca 21. szám alatt

teljesen feloszlik!

BARCHET ezelőtt 20 most csak 10 kr.

FLANELEK ezelőtt 45 most csak 21 kr. o o

o o VASZNAK ezelőtt 26 most csak 13 kr.

RUMBURGI VASZNAK ezelőtt 41 most o o o

csak 19 kr.

Női felöltők, férfi szövetek, matrácok, o

paplanok, szőnyegek, garnitúrák és 100

meg 100 itt fel nem sorolható cikkek o o

30% beszerzési áron alul elárúsítottak.

Üzletberendezés eladó. Üzletelhelyiség kiadó.

Teljes tisztelettel

BAUMZWEIG EMIL,

a Párisi nagy áruház tulajdonosa.

2143 2-5

HÁZELADÁS.

Kis szab. kir. városban —
 állami főgymnasium, kato-
 naság, törvényszék — olcsón.
 előnyös fizetési feltételekkel
 vízvezeték, tiz lakosztály ház
 mellékhelyiségekkel — kocsiszin,
 istálló — kerttel, gyümölcsös-
 sel junius elsejére eladó, esetleg
 kiadó! 1250 1-3

Bővebb felvilágosítás levélben „Házeladás”
 czimen Erzsébetváros post. rest.

Alapított 1877. Alapított 1877.

Angol, francia uri divat-
 cikkek, ing, gallér, kezelt,
 nyakkendő, kalap és eső-
 ernyő rakára 1976 28-2

Schéfer András

férfi szabó és uri divat
 üzlete Kolozsvár, Mátyás
 király-tér 8. sz.

A brüsseli kiállításon ezüstérem-
 mel kitüntetve. — Hazai angol
 szövetek nagy raktára. Készít
 férfi ruhákat, úgy magyar ruhá-
 kat is a legegységesebb kivitelben

Készen találhatók divatos angol szabású
 felöltők, továbbá vadászkalapok.

Szászfenesen

mintegy 9 holdas bir-
 tok 6 hold gyümöl-
 csösssel és egy szép
 lakó-házzal szabad
 kézből eladó, esetleg
 haszonbérbe kiadó.

Tudakozódni lehet:

Bányai Sámuel és fia üzletében Kolozsvárt,

Mátyás király-tér.

Állandó raktár olcsó és finom fűzőkben

Új párisi mellfűző műterem!!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség szíves tudo-
 mására adni, hogy külföldön szerzett alapos képzettséggel, a
 modern igényeknek teljesen megfelelően

ROSENZWEIG E. CZÉG ALATT

KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 6. sz. alatt

mellfűző műhelyt és üzletet

nyitottam.

Kitűnő szabásommal, precíz kidolgozással és
 szolid kiszolgálással remélem a nagyérdemű hölgyközönség
 elismerését és pártfogását kiérdemelni. 2113 9-10

Kiváló tisztelettel ROSENZWEIG E.
 fűzőkészítő

Mérték szerinti fűzők 7 kor.-tól. Deák Ferenc-utca 6. szám.

Tisztítások és javítások gyorsan és olcsón!!

Mérték szerint 6 óra alatt!!

BURGER FRIGYES

gyógyszer, vegyszer és illatszert üzlete, Kolozsvár, Mátyás király-tér 8. sz.

A „arolina orsz. r. z.” „Vörös-kereszt krh z. m. kir. 1 lamvasutak, m. kir. tud.-egyetemi
 intézetek, több betegsegélyző-raktár és vidéki krh z. gyógyszer- és kótszer sz. állója.

Dus raktárt tartok mindennemű a szakmába vágó anyagokból.

Allat-gyógyászati szerek.
 Bel- és külföldi gyógyszer különle-
 geségek.
 Butortisztító anyagok.
 Ecetek, különféle alakban.
 Fényképezési vegyi szerek.
 Folteltávolító és rovarirtók.
 Gazdasághoz való cikkek.
 Gyermek táp- és ápoló-szerek.
 Gyógyborok, vaskészítmények.
 Gyógyszappanok, Berger- és Heinrich-
 féle.
 Háztartási cikkek, fénysítók.
 Italok: Cognac, likör, angol rum.
 Orosz theák, eredeti csomagokban.
 Padlót festő és fénysítók.
 Szivacsok minden fajtában.
 Vegyi szerek ipari célokra.
 Ajk- és arcfestékek, rougok.
 Bajuszpedrők, brillánin.
 Eszéki, Földes, Hajos, Rozsnyay, Si-
 hulyky-féle toiletté-cikkek.
 Fogporok, fogpaszták, fogkefék.
 Hajápolók: hajolajok, hajszesz és po-
 mádek.
 Hajfestő-szerek, Regenerator.
 Hercegnő mosdóvíz szappal ellen.
 Hőgyeporok: zsíros és zsírtalan.
 „Amor” a legártatlanabb.
 Blaha Serail, Herbert, Germandré,
 Jáva, dorin, Hermelin, Lechner,
 Lohse, Volantine, stb. minden színben.
 Illatszerek: Atkinson, Bayley,
 Crown Parfümerie, Gosnell,
 Presse Lubin, Guerlain,
 Houbigant, Legend, Piver,
 Pinaud, Roger & Gallet gyárosok
 legújabb különlegességei.
 Kölni vízek valódi, Johann Maria Fa-
 rina-félek.
 Köröm-ápoló-szerek, polsók.
 Pipere-szappanok minden illatban.
 Szájvizek: „Amor” Grensil, Kothe,
 Saliely stb. stb.
 Göresér harisnyák.
 Gummi ágybetétek, színesek.
 Gummi-övek, (Diana) Pessariumok.
 Gummi- és halhólyag-különlegességek
 orvosi rendeltet.
 Haskötők méret után.
 Hőmérők minden kivitelben.
 Irrigatorok, füveg és fémből felszerelve.
 Irrigator felszerelések külön.
 Költöz. szerek: Walla, pólya stb.
 Léggárnák, kerek és szegletes.
 Szülésznői eszközök.
 Seb- és körtéfcsekkendők, Catheterek.
 Sérvkötők méret után.
 Szopó-üvegek felszerelve.
 Suspensoriumok minden fajtája.
 Szülésznői eszközök.
 Tejtisztító készülék, Soxhlet tanár
 féle.

Gazdaasszonyok figye!mébe!!!
 Előírásom szerint gyorsan, olcsón, tisztán lehet mindenféle likört és rumot házilag előállítani.

Árjegyzékkel szívesen szolgál
 Burger Frigyes.

Előírásom szerint gyorsan, olcsón, tisztán lehet mindenféle likört és rumot házilag előállítani.
 Árjegyzékkel szívesen szolgál
 Burger Frigyes.